

Lausunto

04.07.2024

Asia: VN/36545/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta, laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksen tavoitteena on valtion talouden tasapainottaminen. Jaamme huolen talouden tilasta, mutta peräänkuulutamme säästöpäätöksiä jotka eivät vaaranna potilaiden laadukasta lääkehoitoa tai terveysalan kasvua. Kansainvälisen lääkeyrityksen näkökulmasta kiinnitämme erityistä huomiota Suomen houkuttelevuuteen investointikohteena.

Terveysala on kansainvälisesti kasvava toimiala, jonka merkitys Suomen kansantaloudelle tulisi tunnistaa nykyistä laajemmin. Etenkin innovatiivinen lääketeollisuus investoi vahvasti tutkimus- ja kehitystoimintaan. Tutkimusintensiivisenä alana lääketeollisuudella on tärkeä rooli kansallisesti asetetun neljän prosentin TKI-tavoitteen saavuttamisessa sekä talouskasvun vauhdittamisessa. Kansainvälisistä lääkeyrityksistä Bayerilla on jo pitkään ollut erityisen merkittävä taloudellinen jalanjälki Suomessa.

Hallitusohjelmassa esitettyjen toimien lisäksi hallitus on kehysriihessä päättänyt uusista lääkkeisiin kohdistuvista säästöistä sekä riihen jälkeen vielä aiemmin julkistamattomista lisäsäästötarpeista. Tuemme hallituksen tavoitetta talouden tasapainottamisesta, mutta emme pidä nyt esitetyjä keinoja tarkoituksenmukaisina.

Paras lääke velkaantumiseen on talouskasvu. Hallituksen lääkkeisiin kohdistuvat säästöpäätökset ovat kuitenkin ristiriidassa toimialan kasvuedellytysten turvaamisen kanssa. Lyhytnäköiset leikkaukset ja lainsäädännön ennakoitamattomuus vaarantavat Suomen pitkän aikavälin kilpailukyvyyn lääkealan investointikohteena. Säästötoimien kohdentaminen uusien lääkkeiden

kehittämiseen ja markkinoille tuomiseen heikentää myös suomalaisten potilaiden pääsyä uusimman lääkehoidon piiriin.

Bayerin näkökulmasta hallituksen esityksen ongelmallisin kohta on ehdotettu 1,5 prosentin alennus lääkkeiden tukkuhintoihin. Lääkkeiden tukkuhintojen leikkaukset vaarantavat yleisesti lääkkeiden saatavuuden Suomessa, sillä osa tuotteista voi tämän myötä muuttua kannattamattomiksi. Suomen julkiset lääkehinnat muodostavat referenssihinnan myös monen muun maan lääkemarkkinoille. Laskevat hinnat vaikuttavat näin ollen lääkeyhtiöiden kokonaiskannattavuuteen. Riskinä on lääkevalikoiman kaventuminen ja heikentyvät hoitotulokset, jotka lisäävät kustannuksia koko yhteiskunnan tasolla.

Keskeisin huoli liittyy kuitenkin yritysten investointihalukkuuteen. Toistuvat lääkkeisiin kohdistuvat säästöpäätökset heikentävät merkittävästi Suomen kansainvälistä houkuttelevuutta investointikohteena. Lääkeala on globaalisti hyvin kilpailtu toimiala. Suomen vahvuudet ovat perinteisesti liittyneet ennakoitavaan ja tutkimusmyönteiseen toimintaympäristöön. Tätä kilpailuetua ei tule vaarantaa.

Bayer huomauttaa, että ehdotetun tukkuhintaleikkauksen säästövaikutus on hyvin pieni verrattuna sen mahdollisiin haittavaikutuksiin. Toivomme, että hallitus tarkastelee ehdotusta vielä uudelleen ja käy läpi muut mahdolliset vaihtoehdot saman mittaluokan säästöjen aikaansaamiseksi. Pidämme kannatettavana ajatusta korvata tukkuhintaleikkauksen lääkkeiden ehdollisen korvattavuuden laajentamisella vastaavalla summalla (10 miljoonaa euroa). Menetelmän vakinaistaminen voisi osaltaan selkeyttää uusien lääkkeiden käyttöönottoa Suomessa.

Haluamme lopuksi korostaa, että hallituksen jo aiemmin linjaamalla säästöpäätöksillä sekä nyt päätetyillä lisätoimilla on kumulatiivisia vaikutuksia, joita tulisi tarkastella kokonaisuutena. Esimerkiksi hallitusohjelmassa linjattu lääkkeiden arvonlisäveron korotus sekä kehysriihessä päätetyt alkuomavastuun korotus sekä yleinen arvonlisäverokannan korotus vaikuttavat kaikki heikentävästi potilaiden ostovoimaan ja lääkehoitojen saavutettavuuteen.

Kaikkonen Jannika
Bayer Nordic SE - Yhteiskuntasuhdejohtaja